CONSTITVTIONES EXAMINIS GENERALIS SOCIETATIS IESV.

Cum facultate Superiorum.

Romæ, In Collegio eiuſdem Societatis.

M. D. LXXVII.

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE III NAPOLI

PRIMVM AC GENERALE EXAMEN IIS OMNIBVS, QVI IN SOCIETATEM IESV admitti petent, proponendum.

DE INSTITVTO SOCIETATIS IESV & varietate perſonarum, quæ in ipſa ſunt. Cap. I.

1 HÆC minima Congregatio, quę à ſede Apoſtolica prima ſui inſtitutione Societas IESV nominata eſt, primum fuit approbata per felicis memorię Paulum Papam III. anno 1540. & per eundem poſtmodum 1543. confirmata, ac rurſus per Iulium III illius ſucceſſorē anno 1550. Vt interim omittantur diuerſę litteræ Apoſtolicę, in quibus de ea ſermo habetur, & ei variæ facultates (ſuppoſita magna approbatione, & confirmatione) conceduntur.

2 Finis huius Societatis eſt, non ſolum ſaluti & perfectioni propriarum animarum cum diuina gratia vacare; ſed cum eadem impenſe in ſalutem & perfectionem proximorum incumbere.

3 Ad hunc finem melius conſequendum tria

vota in ea, Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtita-
tis emittuntur: ſic Paupertatem accipiendo, vt
nec velit, nec poſſit redditus vllos ad ſuam ſu-
ſtẽtationẽ, nec ad quiduis aliud habere. Quod
non tantum in particulari de vnoquoque, ſed
etiam de Eccleſijs & Domibus Societatis pro-
feſſæ eſt intelligendum. Nec etiam (quamuis
alijs ſit licitum) pro Miſſarum ſacrificijs, vel prę
dicationibus, vel lectionibus, vel vllius ſacra-
mentis adminiſtratione, vel quouis alio pio
officio ex ijs, quæ iuxta ſuum inſtitutum Socie- 1
tas poteſt exercere, ſtipendium vllum, vel elee-
moſynam, quæ ad compenſationem huiuſmo
di miniſteriorũ dari ſolet, ab alio, quàm à Deo
(ob cuius obſequium omnia pure facere de-
bent) poſſunt admittere.

Et quamuis habeat Societas Collegia, & Do- 4
mos probationis redditibus dotatas ad Scho-
laſticorum ſuſtentationem, antequam in Socie
tatem profeſſam, vel eius Domos recipiantur:
nõ poſſunt tamẽ huiuſmodi redditus in vſum
alium iuxta litteras Apoſtolicas in Conſtitutio
nibus declaratas expendi; nec Domus Profeſſo
rum, nec aliquis eorum, aut etiam Coadiuto-
rum eiſdem vti poterit.

Profeſſa itidem Societas præter tria vota di- 5
cta, votum facit expreſſum Summo Pontifici vt

Vicario qui nunc eſt, vel pro tempore fuerit, Chriſti Domini noſtri, nimirum ad proficiſcendum ſine excuſatione, non petito viatico, quocunque gentium eius Sanctitas iuſſerit, inter fideles vel infideles ad res, quæ ad diuinum cultum, & Religionis Chriſtianæ bonum ſpectat.

6 Ceterum ratio viuendi in exterioribus iuſtas ob cauſſas, maius Dei obſequium ſemper intuendo, communis eſt, nec vllas ordinarias pœnitentias, vel corporis afflictiones ex obligatione ſubeundas habet; ſed illas aſſumere quiuis poterit, quæ ſibi videbuntur (cum approbatione Superioris) ad maiorem ſui ſpiritus profectum conuenire, & quas propter eundem finem Superiores eis poterunt imponere.

7 Perſonarum autem, quę admittuntur in hãc Societatem generaliter ſumptam, quatuor ſunt claſſes, ſi finem, quem ipſa ſpectat, intueamur: tametſi omnes, qui ingrediuntur, quod ad ipſos attinet, quartæ claſſis eſſe debent.

8 In primis aliqui admittuntur, vt profeſſionẽ in Societate quatuor ſolemnibus votis (vt dictũ eſt) emiſſis faciant, peractis prius experimentis & probationibus debitis: & hos ſufficienter in litteris eruditos (vt in Conſtitutionibus poſtmodum dicetur) & in vitá, ac moribus diu (quemadmodum hæc vocatio exigit) probatos, & oẽs

ante profeſſionem ſacerdotes eſſe oportet.
Secundæ claſſis ſunt, qui in Coadiutores ad 9
diuinum ſeruitium, & Societatis auxilium in
rebus ſpiritualibus, vel temporalibus admit-
tuntur: & ij quidem poſt experimenta & proba
tiones vota ſimplicia, Obedientiæ, Paupertatis,
& Caſtitatis (omiſſo quarto ad Summum Pon-
tificem pertinente, & alio quouis ſolemni) de-
bent emittere: qui ſua ſorte contenti eſſe de-
bent, intelligentes eos in conſpectu Creatoris
& Domini noſtri magis mereri, qui maiori cha
ritate ſe impendunt auxilio & obſequio oīum,
ex amore diuinę maieſtatis, ſiue in rebus altio-
ribus, ſiue in alijs inferioribus & humilioribus.
Tertiæ claſſis ſunt, qui in Scholaſticos admit- 10
tuntur, ſi ingenio, & reliquis dotibus ad ſtudia
conuenientibus præditi inueniantur; vt poſt-
quam docti euaſerint, in Societatem ingredi,
& Profeſſi, vel Coadiutores (prout iudicabitur
expedire) eſſe valeant. Hi autem, vt Scholaſtici
Societatis approbati cenſeantur poſt experimē
ta, & probationes, eadem tria vota ſimplicia,
Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ cum pro-
miſſione ingrediendi Societatem in altero præ
dictorum modorum (vt in Conſtitutionibus
videbitur) ad maiorem Dei gloriam emittent.
Quartæ claſſis ſunt, qui indeterminate ad id 11

admittuntur, ad quod idonei eſſe, temporis ſucceſſu inuenientur; nondum ſtatuente Societate ad quem ex dictis gradibus eorum talētum magis ſit accommodatum. Illi autem indifferentes ingredientur ad quemuis ex dictis gradibus, qui Superiori videatur: & ex parte ſua omnes (vt dictum eſt) eadem animi diſpoſitione ingredi oportet.

12 Ad hæc antequam quiſquam admittatur ad profeſſionem, vel ſimplicia vota Coadiutorum vel Scholaſticorum ſuperius dicta ſecundum inſtitutum noſtrum emittere teneantur, biennium integrum ad probationem habebit, & vt admittantur Scholaſtici ad quemuis ex prioribus gradibus Profeſſorum, vel Coadiutorum formatorum, vnum adhuc annum poſt abſoluta ſua ſtudia expectabunt; quod tempus, cum Superiori viſum fuerit, poterit prorogari.

13 Hoc medio tempore duorum annorum (in quo habitus vllus certus Societatis non ſumitur) ante præfinitum tempus, in quo votis, eos ligari in Societate oportet, videre vnuſquiſque & conſiderare debet diplomata Apoſtolica Inſtituti Societatis, & Conſtitutiones, ac Regulas, quas in ea eſt obſeruaturus, idque non ſemel. Primum enim id fiet, dum in Domo primæ probationis erunt; in quam, qui Societa-

tem ingredi volunt, hoſpitum more ad duode
cim, vel quindecim dies, vt res ſuàs melius con
ſiderent, ſolent admitti, antequàm in Domum,
vel Collegium Societatis ad cohabitandum
aliis, & inter eos verſandum ingrediantur.

Secundo id fiet, ſex menſibus experimentorũ 14
& probationis elapſis. Tertio poſt alios ſex mẽ
ſes, & ſic deinceps, donec profeſſionem, qui
ſtudijs abſolutis Profeſsus, & tria vota qui Co-
adiutor, & tria itidem vota cũ ſua promiſſione
qui Scholaſticus approbatus eſt futurus emit-
tat; quod ideo fit, vt vtrinq; maiori cum cla-
ritate, & cognitione in Domino noſtro
procedatur, & vt quanto fuerit ma
gis probata ſingulorum con-
ſtantia, tanto ſtabiliores ac
firmiores ſint in diuino
ſeruitio, & vocatione
prima ad gloriam,
& honorem di
uinæ Maie
ſtatis.

DE QVIBVSDAM CASIBVS, QVOS interrogari oportet, an acciderint iis, qui in Societatem ingredi petunt. Cap. II.

1 Ex iis caſibus, de quibus honeſtas ob cauſsas omnes interrogari oportet, Primus eſt, receſſiſse à gremio ſanctæ Eccleſiæ fidem abnegando, vel in errores contra ipſam ſic incurrendo, vt damnatus ob aliquam propoſitionem hæreticam quis fuerit; vel vt ſuſpectus hæreſis per ſententiam publicam declaratus; vel ſi infamis ob excommunicationem tanquam ſchiſmaticus, ſpreta auctoritate & prouidentia Sanctæ matris Eccleſiæ, extiterit.

2 Secundus eſt, homicidium aliquo tempore perpetraſse, vel publice infamem, propter enormia peccata fuiſse.

3 Tertius eſt habitum ſumpſiſse alicuius Religionis fratrum, vel clericorum, vitam aliquandiu in obedientia cum eis agendo, ſiue emiſsa, ſiue nõ emiſsa profeſſione, vel Eremitam cum ueſtibus monachalibus fuiſse.

4 Quartus eſt, vinculo matrimonij conſummati, vel ſeruitutis legitimæ ligatum eſse.

5 Quintus eſt, infirmitatem pati, vnde obſcurari, vel parum ſanũ iudicium ei reddi ſoleat, vel diſpoſitionem notabilem ad huiuſmodi

infirmitatem habere.

Prædicti caſus impedimenta ſunt, cum quorum aliquo, nemo in Societatem admitti poteſt: cum nobis in Domino videatur (præter alias cauſsas) quod qui in eam ſunt ingreſsuri ad bene & fideliter euãgelizandum, & in agro Domini verbum diuinum ſeminandum, eo aptiora ad id inſtrumenta erunt, quo minus primi, & ſecundi defectus notã habuerint, propter conſuetam multis & communem infirmitatem. 6

Cum tertio etiam non admittuntur, quòd nobis in domino videatur, eum, qui bonus Chriſtianus ſit, debere firmum eſse in ſua prima vocatione, præſertim cum illa tam ſit ſancta, in qua ſcilicet quis, vniuerſo ſeculo relicto, ſe totum dedicat maiori ſeruitio & gloriæ ſui Creatoris & Domini. Poſtremo ſic nobis perſuademus (præterquam quòd maior ſit futura ædificatio proximorũ) eo melius in Domino, ipſius gratia aſpirante, conſeruari poſse omnes Profeſsos, Coadiutores, atque Scholaſticos, quo magis liberi fuerint ab huiuſmodi impedimẽtis, ac veluti vnius coloris & ſimilitudinis oẽs. Nullus etiam admittitur cum duobus vltimis impedimentis. Nam quartum eſset cum detrimento proximorum, ſi vxoris, vel domini con-

ſenſus

ſenſus non obtineretur, aliæque circunſtantiæ, prout ratio iuris exigit, obſeruarentur. Quintum etiam in damnum eſset non mediocre ipſius Societatis.

7 Si aliquod ex his impedimentis in quoquã detegeretur, nõn eſt quòd vlterius in interrogationibus procedatur; ſed qui examinatoris officio fungitur, quoad eius fieri poterit, eundem conſolando dimittat; ſi nullum eſset tale, vlterius examinetur ſequenti modo.

DE QVIBVSDAM INTERROGAtionibus ad eos, qui ingredi volunt, magis cognoſcendos.
Cap. III.

1 AD maiorem perſonarum notitiam aliqua ſunt interroganda, quibus vere omnino, & ſyncere reſpondere oportet: & ſiquid erit, quod ſecretum requirat, id obſeruabitur, vt par erit, & interrogato placuerit. Incipiendo itaque à nomine, interrogetur primũ, Quo nomine vocetur, Quot annos natus ſit, Quę ſit eius patria.

2 An ſit ex legitimo matrimonio, nec ne: quod ſi ex illegitimo, quo pacto id ſit, interrogetur; 3 Num à progenitoribus iam olim Chriſtianis, an à modernis deſcendat.

An aliquis ex eius progenitoribus notatus fuerit, vel declaratus ob aliquem errorem contra noſtram Chriſtianam Religionem, &quo modo id ſit.

2 An patrem habeat, & matrem, & quæ ſint eorum nomina: Quę conditio; & officium, & modus viuendi ſit illis: an rerum temporaliũ penuria premantur, an illarum commoditate potiantur, & quo pacto id habeat.

Si quo tempore in difficultatem, vel dubiũ aliquod incideret circa ęs alienum, vel quod teneatur ſubuenire parentibus, vel conſanguineis in ſpirituali, vel corporali, vel quauis alia temporali neceſsitate conſtitutis, eos inuiſendo, vel alia ratione, num proprio ſenſu ac iudicio depoſito, conſcientiæ, vel iudicio Societatis, vel ſui Superioris id velit relinquere, vt cum ſtatuerit ille quod in Domino iuſtum eſse ſenſerit, ei acquieſcat. 3

Quot fratres & ſorores habeat, & quis eorũ ſit ſtatus, num matrimonij, an alius; Quod officium, aut viuendi modum habeant. 4

Num aliquando verba ediderit, quæ ad matrimonium illum obligare videãtur, & quo pacto id ſit. An habuerit, vel habeat filiũ aliquẽ. 5

Num habeat æs alienum, aut ciuiles obligationes: quod ſi habeat, quãtæ & quales eæ ſint. 6

Num

7 Num didicerit artem aliquam mechanicā. Num legere, & ſcribere ſciat, & ſi ſcit, ꝓbetur quo modo vtrũq; faciat, ſi aliunde nõ ſciretur.

8 Num habuerit, vel habeat morbum aliquẽ occultum, vel manifeſtum, & qualem; eum ſpeciatim interrogando, num vexationem aliquã ſtomachi, vel capitis, vel quoduis aliud impedimentum naturale, ſeu defectum in aliqua ſui parte patiatur, & hoc non ſolum interrogetur, ſed, quoad fieri poteſt, inſpiciatur.

9 Num aliquos ordines Eccleſiaſticos ſuſceperit. Num aliquam obligationem voti habeat, quale eſt peregrinatiõis, vel aliud quodcũque.

10 Quem modum, vel animi propenſionem habuerit in tenera ætate, & poſtea hucuſque ad res ſuę conſcientiæ ſalutiferas, primum circa orationem, quoties orare ſolebat interdiu & noctu, quibus horis, qua corporis compoſitione, quibus orationibus, & cum qua deuotione vel ſenſu ſpirituali.

Quomodo ſe habuerit circa audiendas Miſſas & alia diuina officia, & conciones: Quo modo circa lectionem rerum piarum, & bonorum virorum familiaritatem: Quo modo circa meditatiouem, vel conſiderationem rerum ſpiritualium.

11 Interrogetur, an habuerit, vel habeat conceptus

ptus aliquos vel opiniones ab iis differentes, quæ communius ab Eccleſia, & Doctoribus ab eadem approbatis tenentur: & ſi quando huiuſmodi opiniones animum ſubierint, num paratus ſit ad iudicium ſuum ſubmittendum, ſentiendumq́; vt fuerit conſtitutum in Societate de huiuſmodi rebus ſentire oportere.

Interrogetur, an quibuſuis in ſcrupulis, vel difficultatibus ſpiritualibus, vel alijs quibuſcunque, quas patiatur, vel aliquando pati contigerit, ſe diiudicandum relinquet, & aquieſcet aliorum de Societate, qui doctrina, & probitate ſint præditi, ſententijs. 12

An omnino decreuerit ſeculum relinquere, & conſilia Domini noſtri Iesv Chriſti ſequi. Quam dudum decreuerit, in genere ſcilicet, mundo renunciare. Poſtquam id apud ſe ſtatuit, an in ea animi ſententia remiſsior factus fuerit, & quatenus. A quo tempore deſideria hęc renunciandi ſeculo, & conſilia Chriſti Domini noſtri ſequendi ſuboriri ei cœperint, vel quibus ſignis, aut cauſis ad id mouentibus ei in mentem venerint. 13

Num deliberatum habeat animi propoſitũ viuendi & moriendi in Domino cum hac, & in hac Societate Iesv Creatoris & Domini noſtri: & à quo tempore, vbi, & per quem primum ad 14

id motus fuerit.

Si negaret ſe à quoquã de Societate motum fuiſſe, progrediendum erit vlterius; ſi affirmaret ſe fuiſſe motum (quamuis licite,& cum merito moueri potuiſſet) ad maiorem tamen ipſius vtilitatem ſpiritualem fore videtur, ſi tempus ei aliquod preſcribatur,vt ea de re cogitando Creatori & Domino ſuo ſe totum commendet, perinde ac ſi nullus de Societate ipſum mouiſſet, vt maiori cum robore ſpiritus procedere ad maius obſequium & gloriam diuinæ Maieſtatis poſsit.

15 Si poſt huiuſmodi conſiderationem ſenſerit ac iudicauerit ſibi valde conuenire Societatis ingreſſum ad maiorem laudem & gloriam Dei, & vt melius ſaluti, & perfectioni tum animæ ſuæ, tum proximorum ſuorum incumbat & poſtulauerit in eãdem nobiſcum in Dño admitti,tunc vlterius in examine procedi poterit.

DE REBVS QVIBVSDAM quas precipue ſcire eos conuenit, qui in Societatem admittuntur,ex ijs, quas in ipſa obſeruare debent. Cap. IIII.

1 PRoponatur illis, quòd hæc mens fuerit eorum, qui primi in hanc Societatem conuenerunt,vt

nerunt, vt in ea ij admitterentur, qui ſeculo renunciaſsent, & Dei ſeruitio ſe omnino mancipare ſiue in hac, ſiue in alia Religione ſtatuiſſent. Quocirca quicunque Societatem ingredi volent, antequam in domo aliqua, vel collegio eius viuere ſub obedientia incipiant, debent omnia bona temporalia, quæ habuerint, diſtribuere, & renunciare ac diſponere de ijs, quæ ipſis obuenire poſsent: Eaque diſtributio primũ in res debitas, & obligatorias, ſiquæ fuerint (& tunc, quàm citiſsime fieri poteſt, prouidere oportebit) Si vero tales nullæ fuerint, in pia & ſancta opera fiet, iuxta illud; Diſperſit, dedit pauperibus; Et illud Chriſti; Si vis perfectus eſse, vade, & vende omnia, quæ habes, & da pauperibus, & ſequere me: Diſpenſando tamẽ hæc bona iuxta propriam deuotionem, & à ſe omnem fiduciam ſubmouendo eadem vllo tẽpore recuperandi.

2 Quod ſi ſtatim propter aliquas honeſtas cauſas bona non relinquet, promittat ſe prompte relicturum omnia (vt dictum eſt) poſt vnum ab ingreſsu abſolutum annum, quandocunque per Superiorem iniunctum ei fuerit in reliquo temporis probationis, quo completo, ante profeſsionem Profeſsi, & ante tria vota publica Coadiutores re ipſa relinquere, ac pauperi-

bus

bus (ut dictum eſt) diſpenſare debent, ut conſilium Euangelicum, quod non dicit; Da cōſanguineis, ſed pauperibus, perfectius ſequantur; & ut melius exemplum omnibus exhibeant inordinatum erga parentes affectum exuendi, & incommoda inordinatę diſtributionis, quæ à dicto amore procedit, declinandi; atque ut parentes, & conſanguineos recurrendi, & ad inutilem ipſorum memoriam aditu pręcluſo, firmius & ſtabilius in ſua uocatione perſeuerent.

5 Si tamen dubitaretur, num maioris foret perfectionis dare uel renunciare conſanguineis huiuſmodi bona, quàm alijs, propter parem, uel maiorem ipſorum penuriam, & iuſtas alias ob cauſſas; nihilominus ad declinandum errādi in huiuſmodi iudicio periculum, quod ab affectu ſanguinis ſolet proficiſci, contenti eſſe debebunt negotium hoc arbitrio unius, duorum, aut trium, qui uita & doctrina commendentur, quos unuſquiſque cum Superioris approbatione elegerit, relinquere, & in eo conquieſcere, quod illi perfectius & ad maiorem Chriſti Domini noſtri gloriam eſſe cenſebunt.

Interrogetur itaque, num placeat ei ſtatim (ſicuti dictum eſt) bona ſua diſtribuere; uel certe, num paratus ſit ad huiuſmodi diſtributionem, quandocunque exacto primo anno per Supe-

riorem ei fuerit iniunctum.

Admoneantur, quòd poſt ingreſsũ in Domũ nemo pecuniam apud ſe, nec apud amicum aliquem externum in eodem loco habitantem habere poteſt; quin potius eam in pia opera diſpenſet, uel aſseruandam ei tradat, cui cura huiuſmodi Domi commiſsa eſt; qui quidem, quicquid unuſquiſque feret, ſcribendum curabit; ut id ſciri poſsit, ſiquãdo ſcitu opus fuerit. 4

Interrogentur itaque, num aliquam habeant pecuniam, & an eam diſpenſare (ut dictum eſt) ſint contenti.

Admoneantur itidẽ, ſi eccleſiaſtici ſint, quòd poſtquam in Societatis corpus ut Profeſsi, uel Coadiutores cooptati fuerint, nulla eccleſiaſtica beneficia poſsunt retinere: & quòd tempore probationis poſt primum annum abſolutum (ut ſuperius diximus) quandocunque Superiori viſum fuerit, ea relinquere debent iuxta ſuã deuotionem, vel ei, qui contulit, reſignando, vel ad pia opera applicando, vel alioqui dignis viris, quibus hæc inſtrumenta ſint ad Dei obſequiũ, conferri curando. Quòd ſi conſãguineis conferenda eſſe viderentur, id non facient, niſi ab vno, duobus, aut tribus (vt ſuperius dictum eſt) iudicetur, quòd id magis conueniat, & ad maius Dei obſequium ſit futurum. 5

Cum

6 Cum autem communicatio, quæ cum amicis, & ſanguine iunctis verbo, aut ſcripto fit, potius ad quietis perturbationem, quàm ad eorum, qui ſpiritui vacant, profectum, præſertim in initijs, facere ſoleat; Interrogentur, num contenti ſint cũ huiuſmodi nõ cõmunicare, nec litteras accipere, nec ſcribere; niſi aliqua occaſione Superiori aliter videretur: Et quandiu Domi fuerint, num contenti ſint, vt videantur litteræ oẽs & quæ ipſis ſcribentur, & quas ipſi alijs ſcribẽt: ei, cui huiuſmodi munus commiſſum eſt, cura relicta, vt eas det, vel non det, quemadmodum in Domino noſtro magis expedire iudicabit.

7 Vnuſquiſque eorum, qui Societatem ingrediuntur, conſilium illud Chriſti ſequendo; qui dimiſerit patrem, &c. exiſtimet ſibi patrem, matrem, fratres, & ſorores, & quicquid in mundo habebat, relinquendum: immo ſibi dictum exiſtimet verbum illud, Qui non odit patrem, & matrem, inſuper & animam ſuam, non poteſt meus eſſe diſcipulus.

Et ita curandum ei eſt, vt omnem carnis affectum erga ſanguine iunctos exuat, ac illum in ſpiritualem conuertat: eoſq; diligat eo ſolum amore, quem ordinata charitas exigit, vt qui mundo ac proprio amori mortuus, Chriſto Domino noſtro ſoli viuit, eumque loco parẽtum,

fratrum, & rerum omnium habet.

Ad maiorem in ſpiritu profectum, & præci- 8
pue ad maiorem ſubmiſſionem & humilitatē propriam interrogetur, an contentus ſit futurus, vt omnes errores, & defectus ipſius, & res quæcunque, quæ notatę in eo & obſeruatæ fuerint Superioribus per quemuis, qui extra confeſſionem ea acceperit, manifeſtentur.

Num etiā boni ſit conſulturus (quod & ipſe, & quiuis alius facere debet) ab alijs corrigi, & ad aliorū correctionem iuuare; Ac num manifeſtare ſeſe inuicem ſint parati debito cū amore & charitate ad maiorem ſpiritus profectum; præſertim vbi à Superiore, qui illorum curam gerit, fuerit ita pręſcriptum, aut interrogatum, ad maiorem Dei gloriam.

Præterea antequam quiſquam in Domum, 9
vel Collegium ingrediatur; vel poſtquam ingreſſus fuerit; ſex experimenta præcipua, præter alia multa, de quibus ex parte inferius dicetur, requiruntur. Poterunt ea tamen anteponi, & poſtponi, & moderari, & aliquo in caſu auctoritate Superioris, habita ratione perſonarū, temporum, & locorum, tum ceterorum, quę occurrerint, in alia permutari.

Primum eſt, in ſpiritualibus exercitijs men- 1
ſem vnum plus minus verſari, id eſt, tum in examinanda

minanda

minanda conſcientia, & anteacta vita recogitāda, & confeſſione generali facienda, ac peccatorum ſuorum meditatione: tum in cõtemplatione rerum ac myſteriorum Vitę, Mortis, Reſurrectionis, & Aſcenſionis Chriſti Domini noſtri; tum etiam in oratione vocali & mentali iuxta cuiuſque captum, prout in Domino edocti fuerint, ſe exercere.

11 Secundum eſt, ſeruire in vno, vel pluribus Xenodochijs per menſem alium, ibidem cibũ capiendo, & dormiendo: vel per aliquam, vel plures horas quotidie pro temporum, locorũ, & perſonarum ratione auxilium & miniſteriũ omnibus ægris; & ſanis prout iniunctum eis fuerit, impendendo: vt magis ſe demittant, & humilient, ac eo veluti argumento demonſtrent ſe prorſus ab hoc ſeculo eiuſque pompis ac vanitate recedere: vt omnino ſuo Creatori & Domino pro ipſorũ ſalute crucifixo ſeruiãt.

12 Tertium eſt, peregrinari menſem alium ſine pecunia: immo ſuis temporibus oſtiatim pro Chriſti amore mendicare; vt poſſint ad incommoditatem comedendi, & dormiendi, aſſueſieri: atque adeo vt omni ſpe illa abiecta, quam in pecunijs, & rebus alijs creatis poſſent conſtituere, integre vera cum fide & ardenti amore eam in ſuo Creatore & Domino conſtituant. Vel

vtrunque menſem miniſterio Hoſpitalium, vel alicuius eorum, aut etiam vtrunque peregrinationi, prout Superiori viſum fuerit, impendent.

Quartum eſt, poſt ingreſſum in Domum 13
omni cum diligentia & ſolicitudine in varijs officijs abiectis & humilibus ſe exercere, bonũ ſui exemplum in omnibus exhibendo.

Quintum eſt doctrinam Chriſtianam, vel a- 14
liquam eius partem pueros, & alios rudiores homines publice, vel priuatim, & prout occaſio ſe obtulerit, & in Domino cõmodius viſum fuerit, & iuxta perſonarũ proportionẽ docere.

Sextum eſt, poſtquàm in probationibus bo- 15
nę ædificationis ſpecimen præbuerint, vlterius ad prædicandum, uel confeſſiones audiendas, vel in utroque ſe exercendum pro tempore, & loco, & omnium diſpoſitione progredi.

Antequam ingrediantur in ſecundũ annum 16
probationis, quę fit in Domibus, uel Collegijs, per ſex mẽſes omnes vacare huiuſmodi ſex experimentis debent, & totidem alios diuerſis alijs probationibus impendent. Poterunt tamẽ illa ſex experimenta fieri vel in totum, uel ex parte toto probationis tẽpore, ut aliqñdo hæc aliquãdo illa pręcedãt, & à Scholaſticis quidẽ vel ſtudiorũ tempore, uel poſt ſtudia abſoluta, habita perſonarũ, locorũ, & temporum ratio-

ne;

ne; prout in Domino conuenire videbitur. Illud tamen omnino obſeruabitur; ut antequã Profeſſi futuri profeſſionem, & Coadiutores formati tria uota ſua publica, licet nõ ſolẽnia, emittant, duo anni experimentorum expleantur: & Scholaſticis, ſtudijs abſolutis, præter tempus, quo probantur, ut Scholaſtici approbati cenſeantur, tertius alius annus, antequã ad profeſsionem, uel in Coadiutores formatos admittantur, in uarijs probationibus, & ſpeciatim in dictis (ſi prius illis perfuncti non ſunt) immo quamuis perfuncti fuerint, in nonnullis earum, ad maiorem Dei gloriam, exigetur.

17 Quamdiu huiuſmodi experimenta & probationes fiunt; nullus dicat ex Societate ſe eſse, ſed potius qui examinatus fuerit ad Profeſsionem, ex parte ipſius Societatis (quamuis ex parte ſua cum indifferentia ad omnes gradus ſit ingreſſus) cum loquendi occaſio ſe obtulerit, dicere debet ſe in experimentis verſari, atque optare ſe admitti in Societatem, quocunque in gradu ipſa Societas ad gloriam Dei eo vti volet. Si vt Coadiutor examinatus fuerit, dicet ſe in probationibus adhuc eſse, atque optare in gradum Coadiutorum recipi. Simili modo de Scholaſticis; & de alijs qui ut indifferentes examinati ſunt intelligatur: ut quiſque iuxta

ſui examinis rationem reſpondeat.

Circa huiuſmodi experimenta diligenter, 18
quod ſequitur, eſt obſeruandum; ſcilicet; Vt,
ubi aliquis in primo experimento, nempe exer
citiorum ſpiritualium, uerſabitur, is, qui illum
exercet, ad Superiorem referat, quid de eodem
ſentiat ad finem Societati præfixum.

Cum in ſecundo, ſeruiendi in Hoſpitalibus 19
afferat qui probatur, Gubernatoris teſtimoniũ,
uel Præfecti eorum, qui inſeruiunt Hoſpitali,
de boni nominis odore, quem in eo reliquerit.

Cum in tertio, peregrinationis, ab ultimo 20
loco, ad quem peruenit, uel non procul ab eo
teſtimonium aliquibus, uel uno certe fide di-
gno ſecum ferat, quod ſuam deuotionem ſe-
quutus ſine ulla cuiuſquã querela eo peruenit.

Cum in quarto, exercendi ſe in officijs dome 21
ſticis humilitatis; pro teſtimonio erit data oĩ-
bus, qui Domi ſunt, ædificatio.

Vbi vero in quinto, de doctrina Chriſtiana, & 22
ſexto de prædicatione, & confeſſionibus audiẽ-
dis, vel de vtroque munere obeundo verſabi-
tur; eius teſtimonium erit (ſi quidem Domi no
ſtræ habitauerit) à domeſticis accipiendum, &
ex ædificatione, quam populus, vbi Domus, eſt,
acceperit. Si prædicare, & confeſſiones audire
acciderit alijs in locis extra huiuſmodi popu-

lum, ac Domum; teſtimonium afferre debet ab huiuſmodi locis, vbi diutius verſatus fuerit, vel à perſonis publicis (præcipuam habendo rationem Prælatorum ordinariorum) quæ fidē plane faciant, quòd cum doctrina ſana, ac bonæ vitę exemplo, ſine cuiuſquam offenſione, verbum diuinum ſeminauit, & officio Confeſſarij functus eſt.

23 Præter hæc teſtimonia, poterit Societas, quando id expedire videretur, curare, vt aliunde certior fiat; vt ipſa ſibi magis, ad Dei & Domini noſtri gloriam ſatisfaciat.

24 Si huiuſmodi teſtimonia in prædictis experimentis non afferrentur, diligenter cauſſa inquirenda erit curandumque, vt rei totius veritas intelligat: quo melius omnia, quæ conuenient prouideri poſſint; vt melius bonitati diuinæ, ipſius gratia aſpirante, inſeruiatur.

25 Præterea poſtquam Domi fuerit egredi eam ſine facultate non debet: & ſi laycus fuerit, confiteatur oportet, & ſanctiſſimum Sacramentum Euchariſtiæ ſumat octauo quoque die; niſi Confeſſario aliquod eſſe impedimentum ad communionem videretur. Si ſacerdos eſt confitebitur vt minimum octauo quoq; die, & crebrius Miſſæ ſacrificium offeret: ſimul ordinationes, vel Conſtitutiones alias Domus (vt in eius Re-

gulis edoctus erit) obſeruabit. Omnes, qui Domi ſunt, in addiſcenda doctrina Chriſtiana ſe exercebunt, & etiam in prędicatione illi, quibus Superior Domus id faciendum iudicabit; inter quos nullus erit eorum qui in Coadiutores temporales admiſſi ſint.

Sui victus, potus, veſtitus, & lecti rationem, 26
ſi Societatem ſequi velit, cogitet fore vt pauperibus accommodatam, quódque quæ viliſsima erunt ex iis, quæ Domi ſunt, ei tribuentur, propter ipſius maiorem abnegationem, & ſpiritualem profectum; & vt ad quandam ęqualitatem & veluti menſuram ab omnibus perueniatur. Cum enim qui primi in Societatem conuenerunt, per huiuſmodi indigentiam, ac penuriam maiorem rerum corpori neceſſariarum probati fuerint, qui poſt eos accedent, curare debent, vt quoad poterunt, eo pertingãt, quo illi peruenerunt; vel vlterius etiam in Dño progrediãtur.

Ad hæc, præter reliquas peregrinationes, & 27
probationes ſic declaratas, antequam Profeſſi ſuam profeſſionem, & Coadiutores ſua vota emittant, & (ſi Superiori videbitur) Scholaſtici, antequam approbati cenſeantur, & vota ſua, ac promiſsionem ſuperius dictam faciant, per triduum ſuis conſtitutis temporibus, veſtigia ſequendo primorum, de quibus mentionem

fecimus,

ſecimus, oſtiatim pro Chriſti Domini noſtri amore mendicare debent, vt contra quàm eſt communis hominum ſenſus, ad diuinum obſequium & laudem magis ſe poſsint ſubmittere, magiſque in ſpiritu proficere ad gloriā diuinæ Maieſtatis: vt etiam magis ſint diſpoſiti ad id ipſum faciendum; quando illis iniunctum fuerit, vel conueniens, aut neceſſarium erit, dū per varias mundi partes iuxta quod eis præſcriptum, vel conſtitutum per Summum Chriſti Vicarium, vel eius loco per Superiorem Societatis fuerit, diſcurrent: quandoquidem exigit noſtræ profeſsionis ratio, vt parati & in procinctu ſimus ad ea omnia, quæ quouis tempore in Domino nobis iniuncta fuerint, nec petendo, nec expectando præmium vllum in præſenti hac & labili vita, ſed eam, quæ vndecunq; æterna eſt, ex ſumma Dei miſericordia ſemper ſperando.

28 Et ad particularia quædam deſcendendo, in probationibus humilitatis, & abnegationis ſui, & in exercēdis officijs abiectis & humilibus (cuiuſmodi ſunt, in culina ſeruire, Domū euerrere, & reliqua omnia ſeruitia obire) prōptius ea ſuſcipi conuenit, à quibus ſenſus magis abhorrebit: ſi quidem iniunctum fuerit, vt in eis ſe exerceant.

29 Cum aliquis ad miniſteria culinæ obeunda

ingredie-

ingredietur, vel ad eum iuuandũ, qui Coquus eſt, eidem obedire cum magna humilitate in rebus omnibus ad ipſius officium pertinentibus debet. Si enim ei integram obedientiam non præſtet, nec vlli ex Superioribus, vt videtur, præſtaret; quandoquidem vera obedientia nõ conſiderat perſonam, cui fiat, ſed propter quẽ fiat: & ſi propter ſolum Creatorem & Dominum noſtrum fiat, eidem omnium Domino obeditur. Vnde nulla ratione conſiderandum eſt, an ſit Coquus, vel Superior Domus: an hic, vel ille ſit, qui iubet; quandoquidem nec illis, nec propter illos (ſane intelligendo) vlla obedientia pręſtatur, ſed ſoli Deo, & propter ſolum Deum Creatorem ac Dominum noſtrum.

Ideo melius eſt, vt Coquus non roget ſibi inſeruientem, vt hoc, aut illud faciat, ſed cum 30
modeſtia iubeat vel dicat, hoc fac, vel illud; Si enim rogat, potius vt homo hominem alloqui videbitur: & Coquum laycum rogare Sacerdotẽ, vt ollas abſtergat, vel res huiuſmodi faciat, nec decens, nec iuſtum videretur; Sed ſi iubeat, vel dicat, fac hoc, vel illud, ſignificabit magis quòd vt Chriſtus homini loquitur, quandoquidem ipſius loco iubet: atque ita qui obedit, cõſiderare ac perpẽdere vocem à Coquo, vel alio,

qui ſit ei Superior, egreſſam debet, vt ſi à Chriſto Domino noſtro egrederetur, vt omnino placere diuinę Maieſtati poſsit.

31 Hoc ipſum in alijs humilibus officijs intelligatur, quando aliquis in eis miniſterium ſuum impendit: atque eodem modo accipiatur in officialibus ſubordinatis, qui accepta à Superiore auctoritate Domum gubernant.

32 Ægritudinis tempore non ſolum obſeruare vnuſquiſque obedientiam magna cum puritate debet erga Superiores ſpirituales, vt ipſius animam regant: ſed cum eadem humilitate erga Medicos corporales, & infirmorum præfectos, vt corpus eius regant; quandoquidem illi plenam ipſius ſanitatem ſpiritualem, hi vero corporalem omnino curant. Præterea qui ægrotat, humilitatem & patientiam ſuam præſeferēdo non minorem ædificationem, dum morbo laborat, ijs, qui ipſum inuiſent, & cum eo verſabuntur & agent, quàm dum valebat corpore, ad maiorem Dei gloriam, præſtare curet.

33 Ad maiorem firmitatem omnium, quæ ſic narrata ſunt, & ad maiorem ſpiritualem profectum eius, qui examinatur; interrogetur, an omnino obedientem ſe exhibere in omnibus, quę hic dicta & declarata ſunt, velit, ſubeundo & adimplendo quaſuis pœnitentias, quę pro-

pter

pter defectus, & negligentiam ſuam, vel quiduis aliud fuerint iniunctæ.

Re in Domino conſiderata, viſum nobis eſt 34
in diuinę Maieſtatis conſpectu mirum in mo-
dum conferre, vt Superioribus ſubditi omnino
perſpecti ſint: quo melius regi & gubernari, &
per eos in viam Domini dirigi poſsint.

Pręterea quanto exactius Superiores res om- 35
nes internas, & externas ſuorum nouerint; tan-
to maiori cum diligentia, amore, & ſolicitudi-
ne iuuare eos, ipſorumque animas à varijs ma-
lis & periculis, quæ in progreſſu poſſent accide
re, conſeruare poterunt. Cum etiam ſemper
parati eſſe iuxta noſtrę profeſsionis rationem,
& procedendi modum ad diſcurrendum per
has & illas mundi partes debeamus; quando-
cunque per ſummum Pontificem, vel Superio-
rem noſtrum immediatum fuerit nobis iniun-
ctum: Vt melius ſecundum Dei voluntatem hu
iuſmodi miſsiones fiant, his & non illis mitten
dis, vel his ad hoc munus, illis vero ad alia, nō
ſolum refert valde, ſed ſummopere, vt Supe-
rior plenam habeat notitiam propenſionum
ac motionum animi, & ad quos defectus vel
peccata fuerint vel ſint magis propenſi & inci-
tati, qui ſub eius cura ſunt; vt, eius rei habita
ratione, melius ipſos dirigere poſsit; nec ſupra

menſuram virium ſuarum in periculis vel laboribus grauioribus, quàm in Domino ferre ſuauiter poſſint, conſtituat; & etiam vt quæ audit, ſub ſecreti ſigillo cuſtodiendo, melius Superior poſſit ordinare, ac prouidere, quæ corpori vniuerſo Societatis conueniunt.

36 Ideo quicunque hanc Societatem in Domino ſequi volet, & in eadem ad maiorē Dei gloriam manere, priuſquàm ad primam probationem accedat, vel poſtquā ingreſſus fuerit, antequā generaliter examinetur, vel poſt examen, intra aliquot menſes (ſi Superiori differendum videretur) ſub ſigillo cōfeſsionis, vel ſecreti, vel quacunq; ratione ei placuerit, & ad maiorē ipſius conſolationem fuerit, debeat conſcientiā ſuam magna cum humilitate, puritate, & charitate manifeſtare, re nulla, qua dominum vniuerſorum offenderit, celata: & totius anteactę vitæ rationem integram, vel certe rerum maioris momenti Superiori, qui tum fuerit, Societatis; vel cui ex Præpoſitis, vel aliis ex inferioribus ille iniungeret; prout magis conuenire videretur, reddat; vt melius omnib⁹ in Domino proſpiciatur, ipſeque magis in ſpiritu cum gratia vberiori ad maiorem diuinæ bonitatis gloriā proficiat.

37 Sic igitur progredientes in gratiæ atque ſpiritus

ritus incremento, plenoque cum deſiderio ingrediendi, & perſeuerandi, quandiu vixerint, in hac Societate, tantundem facient aliquoties antequàm ad profeſſionem qui Profeſſi, & ad ſua vota qui Coadiutores formati ſunt futuri, admittantur; & id, quo ſequitur, modo.

Poſtquàm primo aliquis eorum integram vi- 38
tæ rationem Superiori Domus reddidit, ab eodem die inchoando, prioribus, quæ eidem dixit, non repetitis, iterum poſt ſemeſtre proximũ plus minus eis, vel cui à Superiore fuerit conſtitutum, vitæ rationem reddet. Deinde à ſecunda hac ratione incipiendo, eodem ordine procedetur; & ſexto quoque menſe rationem hanc ſui quiſque reddet. Vltima vero circiter triginta dies antequàm Profeſſi futuri ſuã profeſſionẽ, & Coadiutores ſua vota emittant, reddetur.

Scholaſtici eodem modo procedent, præter- 39
quàm quòd abſolutis ſuis ſtudijs cum primum rationẽ vitæ ſuę reddent, ab vltima, quàm reddiderunt in Domo, vnde ad ſtudia miſsi ſunt; vel ab initio vitæ, ſi aliqua de cauſſa nunquam reddiderunt, incipient.

Sic etiam videtur, quòd Coadiutores forma- 40
ti, & Profeſſi, ſi alicubi agent, vbi Prępoſiti alicuius Societatis obedientię ſubiaceant, ſingulis annis, vel crebrius, ſi Præpoſito videbitur,

ſua

ſuæ conſcientiæ rationem dicto modo ab vltima, quam reddiderunt, incipiendo, ei reddāt.

41 Qui ſenſerit ad omnia, quæ dicta ſunt, animum, ac vires ſibi à Domino dari, ac ad maiorem Dei gloriam fore, ſuęque animæ magis ſalutiferum iudicat in corpus huius Societatis admitti, præter litterarum Apoſtolicarum, & Conſtitutionū, & reliquorum, quę ad eius inſtitutū pertinēt, ipſo initio, ac poſtea ſexto quoq; menſe, vt dictum eſt, conſiderationem; debet generalem vitæ totius confeſſionem apud aliquem Sacerdotem à Superiore aſſignatū propter multiplicem ſpiritus vtilitatem, quę ea in re deprehenditur, facere. Quod ſi aliquando generaliter confeſſus fuerit alicui de Societate, vel in exercitijs ſpiritualibus, vel extra illa: ſatis erit generalem confeſſionem ab alia etiam generali ad id vſq; tempus inchoari, & póſt eā ſacratiſſimum Chriſti Domini noſtri corpus ſumere; & ſic ſexto quoque menſe eodem modo generaliter, ab vltima inchoando, cōfitebitur. Demum continuum puritatis, ac virtutum augumentum, & inflammata in Domino deſideria multum in hac Societate diuinæ Maieſtati ſeruiendi procurando; Exactis duobus annis probationis, & ſe perpetuo obediētem exhibēdo, & in ſua conuerſatione, & varijs experimē-

tis ædificationem prebendo, ac pœnitētias pro erratis, & negligentijs, & defectibus iniunctas magna cum humilitate ſubeundo, ſi & ipſe, & Societas, vel Superior Domus cōtenti fuerint, in Societatis corpus admitti poterit, conſideratis prius litteris Apoſtolicis, & Conſtitutionibus, & confeſſione generali peracta, vt ſuperius eſt dictum; quam vt melius inſtituat, ſeſeque in ſua prima deliberatione confirmet, per vnius hebdomadæ ſpatium ſe colligendo, & aliqua ſpiritualia exercitia ex iam factis, vel alijs, faciēdo; poſtremo ſuam oblationem, ac vota, ſiue ſolemnia ſint in Profeſſis, ſiue ſimplicia in Coadiutoribus, & Scholaſticis, quemadmodū in Conſtitutionibus declarabitur, ad maiorem Dei gloriam vberioremq; fructum animæ ſuæ, emittat.

Admoneantur, quòd, votis huiuſmodi emiſſis, iuxta tenorem litterarum Apoſtolicarum, non poſſunt ipſi ad alias Religiones ſine facultate à Superiore Societatis conceſſa tranſire. 42

Quod ſi exacto probationis tempore, contētus quidem ipſe eſt, & exoptat ſic ad profeſsionem, vel in Coadiutorem, vel in Scholaſticum admitti; verum dubitaret Societas de ipſius talento, vel moribus; ſecurius erit in alium annum, vel tempus, quod videbitur, id prorogari: 43

donec

donec vtrique parti plene in Domino ſit ſatiſfactum.

44 Pręterea diligenter animaduertant oportet qui examinantur (magnifaciendo, ſummique momenti id eſſe ducendo in conſpectu Creatoris ac Domini noſtri) quantopere iuuet ac conferat ad vitę ſpiritualis profectum omnino, & non ex parte abhorrere ab omnibus, quę mundus amat, & amplectitur; & admittere, & concupiſcere totis viribus quidquid Chriſtus Dominus noſter amauit, & amplexus eſt. Quemadmodum enim mundani homines, qui ea, quæ mundi ſunt, ſequuntur, diligunt, & quærunt magna cum diligentia, honores ſcilicet, famā, magni nominis exiſtimationem in terra, ſicut mundus eos edocet: ſic qui procedūnt in ſpiritu, & ſerio Chriſtum Dominum noſtrū ſequūtur, amant, & ardenter exoptant quæ iis omnino contraria ſunt, indui nimirum eadem veſte, ac inſignibus Domini ſui, pro ipſius amore ac reuerentia; adeo, vt ſi ſine offenſione vlla diuinę Maieſtatis, & abſque proximi peccato foret; vellent contumelias, falſa teſtimonia, & iniurias pati, ac ſtulti haberi & exiſtimari (nulla tamen ad id per eos data occaſione) eo quòd exoptant aſsimilari, ac imitari aliquo modo Creatorem ac Dominum noſtrum IESVM Chriſtū,

eiuſque veſtibus & inſignibus indui: quandoquidem illas ipſe propter maiorem profectum noſtrum ſpiritualem induit, nobiſque exemplum dedit, vt in omnibus, quoad eius fieri poterit, diuina gratia aſpirante, eum imitari & ſequi, cum vera ſit via, quæ ducit homines ad vitam, velimus. Igitur interrogentur, an huiuſmodi deſideria tam ſalutaria, & ad perfectionẽ animarum ſuarum tam fructuoſa in ſe ſentiãt.

Quòd ſiquis propter humanam noſtram debilitatem ac miſeriam, in ſe huiuſmodi tam inflammata in Domino deſideria non ſentiret; 45
interrogetur an certe deſiderium in ſe ſentiat, huiuſmodi deſideria ſentiendi. Si affirmando reſponderit, optare ſe nimirum huiuſmodi tã ſancta deſideria animo concipere, quo melius ad eorum effectum perueniatur; interrogetur, an decreuerit, paratuſque ſit huiuſmodi iniurias, illuſiones, & opprobria in Chriſti inſignibus incluſa, & alia quæuis, quæ ei inferrentur ſiue per quemuis ex Domo, vel Societate (in qua obedire, & humiliari, ac æternam beatitudinẽ conſequi exoptat) ſiue extra eam per quemuis viuentium, nulli malum pro malo, ſed bonum pro malo reddendo, admittere, & patienter cũ Dei gratia ferre.

Vt melius ad hunc perfectionis gradum in 46
ſpirituali

ſpirituali vita tam precioſum perueniatur, eius maius ac in impenſius ſtudium ſit, quærere in Domino maiorem ſui abnegationem, & continuam in rebus omnibus, quoad poterit, mortificationem. Noſtrũ autem erit in eiſdem iuxta gratiam, quam Dominus nobis conferre ad ſuam maiorem laudem ac gloriam dignabitur, eum iuuare.

DE ALIO EXAMIME AD PARTIcularia aliquanto magis deſcendente, quod eruditis, & Coadiutoribus ſpiritualibus, & Scholaſticis conuenit. Cap. V.

1 QVo melius intelligi, atq; cognoſci queant, quę ad huiuſmodi homines ſpectãt: vnuſquiſq; eorum interrogetur: Vbi ſtuduerit; Qua in facultate; Quibus auctoribus ac doctrinæ deditus; Quantum temporis ſtudijs impenderit; Quantunq; ſuo iudicio profecerit; ac nominatim, Quàm ſit ei familiaris Latina lingua.

2 An ad gradus Artium liberalium, vel Theologię, vel Iuris Canonici, uel alterius cuiuſuis facultatis ſit promotus.

3 An exiſtimet ſe memoria ad bene capiendũ, & retinendum quod didicerit, eſſe præditum.

4 An ſibi videatur pollere intellectu, qui cito, ac

bene penetret ea, quibus ſtuduerit.

An in ſe propenſionem naturalem, aut volun tariam ad ſtudia ſentiat.

An exiſtimet ſtudia ſanitati ſui corporis ali- 4
quid detrimenti attuliſse.

An uires ſibi corporales, & ſpirituales ſuppetere ſentiat ad labores, qui in Societate requiruntur, ferendos, ſiue in ſtudijs; quamdiu illis vacat, ſiue in vinea Domini, cum in ea laborãdum eſt.

Si Sacerdos fuerit, An ſe in audiẽdis cõfeſsio- 5
nibus, vel in prædicatione, vel alijs miniſterijs ad proximum iuuandum exercuerit.

Cum ad huiuſmodi officium ac miniſterium 6
diuini verbi ſeminandi, & ſpirituali proximorum auxilio attendendi litterarum bonarum ſufficiens eruditio requiratur, & Scholaſticos etiam aliquod ſui profectus in litteris, quibus ſtuduerunt, ſpecimen præbere oporteat, omnes examinentur. Quod fiet, ſi quiſque lectionem vnam in quauis facultate, cui operam dederit, prælegat: & poſtea exhortationem vnam quiſque (idque ante egreſſum à prima probatione) faciat; & poſtea in ſecundam ingrediendo, ſi ei fuerit iniunctum, vt inferius dicetur hoc ipſum faciet.

Præterea intelligat (ſi Sacerdos eſt, vel quan- 7
docunque

docunque promotus ad ſacerdotium fuerit) quòd confeſsiones nec Domi, nec foris audire, nec vlla Sacramenta miniſtrare ſine peculiari probatione, ædificatione, & facultate ſui Superioris per totũ probationis tempus debet: Sed nec publice Miſſam dicere debet, donec corã aliquo, vel pluribus domeſticis priuatim eam dicat, & admoneatur, vt in modo dicendi conueniat cum alijs de Societate, inter quos agit; & ſe ad ædificationem eorum, qui illam ſunt audituri, componat.

AD MAIOREM HVMILITATEM & perfectionem eruditorum, Coadiutorum ſpiritualium, & Scholaſticorum.

SI de eo, qui in Societatem eſt ingreſſurus, dubitatur, an idoneus ſit futurus, vt ad profeſſionem, vel in Coadiutorem ſpiritualem, vel Scholaſticum eius admittatur: cum id tanquã certiſsimum ſtatuatur, quòd multo melius & perfectius ſit, vt ipſe iudicari & regi ſe à Societate ſinat; quandoquidem non minus, quàm ipſe, quod exigitur, vt in ea maneat, Societas intelliget; ipſi vero maiori humilitati, & perfectioni tribuetur; maioremque dilectionem, ac fiduciam in his, à quibus eſt gubernandus, oſtẽ

det; Interrogetur, an velit proprium ſenſum, ac iudicium Societati ſubmittere, vel eius Superiori, ita, vt acquieſcat eius ſententiæ; ſiue inter eos illum conſtituat, qui in Societate profeſsionem emittunt, & Chriſti Domini noſtri Vicario obligantur; ſiue inter Coadiutores; ſiue inter Scholaſticos Societatis, in ſtudiis vlterius progrediendo. Interrogetur vlterius; ſi Superior vellet ſemper eundem ſolum vt Coadiutorem in rebus exterioribus Societatis curãdis occupari, ac ſic in ſuę animæ ſalutem incumbere; An paratus ſit in humilibus & infimis officijs ſe exercere, vitamq́ue omnem in vtilitatem & auxiliũ eius exigere; ſibi perſuadendo, quòd dum ei inſeruit, Creatori ac Domino ſuo (pro cuius amore, & debita reuerentia omnia facit) inſeruit.

DE ALIO EXAMINE AD SOLOS Coadiutores accommodato.

Cap. VI.

AD maiorem rei notitiã declaretur vnicuiq; ex huiuſmodi Coadiutoribus latius, qđ in initio attingebatur; Quòd ſcilicet in hanc Societatem Coadiutores ſpirituales, & temporales admittuntur; Spirituales quidem, qui Sacerdotes ſunt, & litteris ſufficienter ornati; vt in rebus ſpiritualibus Societatem iuuent: Temporales

porales vero ad ſacros ordines nō promoti cū litteris, vel ſine illis, in rebus externis, quę neceſſariæ ſunt, poſſunt iuuare.

2 Priorum magis proprium eſt, Societatem in audiendis confeſſionibus, in exhortationibus, in doctrina Chriſtiana, & alijs litteris edocēdis iuuare; His vero eædem gratiæ ad animarum auxilia communicari poſſunt, quæ Profeſſis ipſis ſolent.

3 Poſteriorum magis eſt proprium (licet poſſint in rebus maioribus pro talenti eis à Domino conceſſi ratione occupari) ut in miniſterijs omnibus inferioribus & humilioribus, quæ ipſis iniungentur, ſe exerceant; perſuaſi quòd Societatē iuuando quo melius illa ſaluti animarum uacare poſſit, eidem omnium Domino ſeruiēt: quandoquidem propter diuinum ipſius amorem ac reuerentiam id faciunt. Ideo prōpti eſſe cū omni humilitate, & charitate, quoad fieri poterit, debent ad officia, quę eis credita fuerint, exacte obeunda. Quo fiet, ut non ſolum mercedem ſuam integram habeant, ſed participes ſint omnium bonorū operum, quæ Deus per uniuerſam Societatem ad obſequiū & laudem ſuam operari dignabitur, & omniū

conceſſę fuerint.

Et nihilominus eniti debent in colloquijs 4
ſpiritualibus, ad maiorem utilitatem ſpiritualem proximorum aliquid conferre, & quod nouerint, docere; & ad bene agendum, quoſcunq; poterunt (quandoquidem vnicuique Deus proximi ſui curam dedit) excitare.

Siquis inſtructus & examinatus fuerit, vt ſit 5
futurus ſpiritualis Coadiutor, ſic vacare debet rebus ſpiritualibus, quę cum ſua prima vocatione proprie ſunt coniunctę, ut in poſterum directe, vel indirecte per ſe, uel alium innouare aut mutationem aliquam à ſua vocatione in aliam; ſcilicet à gradu Coadiutoris ſpiritualis ad Profeſſi, vel Scholaſtici, vel Coadiutoris temporalis gradum, tentare non debeat: ſed cum omni humilitate, atque obedientia incedere ac progredi eadem uia, quę ipſi ab eo, qui neſcit mutationem, & in quem illa nō cadit, oſtenſa eſt.

Eadem ratione ſi quis examinatus, & inſtru- 6
ctus fuerit, vt ſit futurus Coadiutor temporalis, ſic ſe totum rebus, quę cum ſua prima vocatione proprie ſunt coniunctę, addicat; vt non curet vlla ratione à ſtatu Coadiutoris temporalis in ſtatum ſpiritualis, vel Scholaſtici, aut Profeſſi, progredi; Nec etiam (ſi in ſuo eodem maneat)

peat) plus litterarum addiſcere, quàm ſciebat, cum eſt ingreſſus, curet: ſed perſeuerare magna cum humilitate debet in omnibus, Creatori ac Domino ſuo iuxta primam ſuam vocationem inſeruiendo, ac ſolicite in abnegationis ſui ipſius profectum, & verarum virtutum ſtudium incumbendo.

7 Interrogentur huiuſmodi, vt de re propria ſuę vocationis, An contenti, & quieti ſint futuri in obſequio Creatoris & Domini ſui in officijs ac miniſterijs abiectis & humilibus ad auxilium Domus & Societatis pertinentibus, cuiuſcunque rationis illa ſint, parati ad vitam omnẽ in eis exigendam, ſibi perſuadendo quòd ea in re obſequium, & laudem prętant ſuo creatori & Domino, dum omnia propter diuinum ipſius amorem & reuerentiam agunt.

8 Omnes Coadiutores tam ſpirituales, quàm temporales exacto biennio, quod experimentis & probationibus datur; & vno adhuc anno, ſi Scholaſtici fuerint (vt prius eſt declaratum) ſi velint in Societate manere, & ipſa, vel Superior eius contentus fuerit, oblationem ſuam trium votorũ facient (quę publica, licet non ſolennia

tuales,vel temporales cenſendi ſunt; ita, vt ex parte ipſorum ligati ad ſemper viuendum & moriendum in Domino in hac Societate ad diuinę Maieſtati gloriam, maiusq́ue meritum & ſtabilitatem propriam maneãt. Nihilominus Societas, vel eius Superior, qui cõmune bonũ debet intueri, cum eorum opera ad maius Dei obſequium ſe non iuuari, ſed contra potius accidere cerneret; eos dimittere, & à ſua congregatione ſeparare poteſt; & tunc illi omnino liberi, nulloq́ue voto obſtricti remanent.

DE ALIO EXAMINE SCHOLAſticis accommodo,ac in primis antequàm in Scholaſticos admittantur. Cap. VII.

CVM experimentis & probationibus prędictis abſolutis,Scholaſtici conuenire ſibi iudicarent ſtudendi gratia in Collegijs,vel Domibus Societatis,vt in eis in Domino ſubſtententur, litteris operam dare:ſi Societas, vel eius Superior contentus etiam fuerit; antequàm ad ſtudia ſe conferant, vel dum in eiſdem manebunt,ob ſuum maius meritum ac ſtabilitatem vota ſimplicia Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientię,ac promiſſionem, quod ſtudijs abſolu- 1

tis in

tis in Societatem ingredientur, Deo ac Domino noſtro facient. Sic autem intelligendus eſt huiuſmodi ingreſſus, vt profeſſionem vel vota Coadiutorum formatorum (ſi Societas eos admittere volet) emittant, & exinde Scholaſtici approbati Societatis cenſeantur. Libera tamē manebit Societas, nec tenebitur ad eos admittendos ad profeſſionem, nec in Coadiutores formatos, ſi ſtudiorum tempore male ſe gererent, adeo, vt Superior Societatis exiſtimaret Deo gratum non fore, ſi in eam admitterentur, & tunc ipſi etiam ſuis votis ſoluti erunt.

2 Si quando ſtudiorum tempore, qui maiorē ad ea propenſionē animi prę ſe tulerunt, quàm ad aliud in Societate miniſterium, oſtenderent, ac certum indicium prębērent; vnde Societas, vel eius Superior in Domino ſentiat eos idoneos non eſſe, ut in eruditos viros euadant, eò quòd ingenio, vel ſanitate corporis deſtituantur, vel alijs defectibus laborent; interrogētur, An patienter ſe dimitti à Societate, dum ab omni voto ac promiſſione liberi maneant, ſint laturi.

3 Qui ad ſtudia litterarum idoneus inuenie-

ſito,aut Collegij, vbi daturus eſt litteris operā, Superiori videbitur.

4 An contentus futurus ſit eodem, atque alij, modo ibi agere, nulliſque priuilegijs aut prę rogatiuis minimum omnium, qui in Collegio fuerit,anteire;omnem ſui curam Superiori Col legij relinquendo.

5 An ſtatuerit omnino apud ſe,ſtudijs abſolu- tis, ac probationibus peractis, Societatem ad viuendum in ea,& moriendum,ingredi,ad maiorem Dei gloriam.

6 Sic examinatus,& inſtructus ſe accingere inci piet,vt ad ſtudia ſe cōferat, vel ea proſequatur, paratus interim in eiſdem ſtudijs, alijs experimētis & probationibus uarijs exerceri, quibus ſi non fuerit propter cauſſas aliquas legitimas, ac fine aliquo bono præ oculis habito, antequam ad ſtudia mittatur, perfunctus; eis confectis, omnia experimenta & probationes ſupe rius declaratas ſubibit.

PRO SCHOLASTICIS, QVI ſtudia iam abſoluerunt.

7 SCholaſtici ſtudiis iam confectis, antequam in Societatem,vel eius Domos ingrediantur, vt in eadem ad omnimodam Obedientiam,ac communem viuendi in Domino modum admittantur,

mittãtur, generatim interrogandi ſunt; An fir-
mi in ſua deliberatione,& votis ac promiſſione
Deo oblatis antequam ad ſtudia ſe conferrent,
vel in eiſdem, ſi quidem admiſsi primo fuerint
in Collegijs, permaneant.

8 Interrogentur etiam,& examinentur particu-
latim eiſdẽ interrogationibus & examine, quo
priuſquam ad ſtudia mitterentur, interrogati
fuerunt: vt Superioribus memoria ac notitia
eorum renouetur, ac melius pleniusque ſtabi-
litas, & conſtantia vel etiam mutatio, ſi aliqua
acccidiſſet in rebus primo interrogatis & affir
matis, cognoſcatur.

DE ALIO EXAMINE INDIFFE-rentibus accommodo. Cap. VIII.

1 AD maiorem illius notitiam, qui vt indiffe-
rẽs examinandus eſt, vt omni ex parte, cum
maiori cognitione & luce in Domino proceda
tur, inſtruendus idẽ erit,& admonendus, quòd
nullo tẽpore nec ratione poteſt, nec debet præ
tẽdere, nec tentare directe nec indirecte potius
hunc, quàm illũ gradũ in Societate, nimirũ nõ